

Drobne novice

Kaj pravite?

Kaj pravite: sredi slovenske vasi stoji lepa starodavna hiša, katere fasada pa nekaterim očesom — in ti so v manjšini — ni všeč. Ne rečemo, da tudi tem ni za hišo, toda fasade nečijo in nočejo v tem slogu. Zato se odločijo, da hišo zažgo. In od časa do časa nasikričaj podtaknejo kak ogorek, da zalji, in po dimu sodeč, bo vsak čas ozplamenela. Tedaj pa v cerkvi udari plat zvonov!

Je to v redu, če zvonit? Nam se zdi da. Toda tisti, ki so zažgali, so se zdaj obrnili proti zvonorju: Kaj zvonit? In ne kliči gasilcev, ker to je nasilje!

Kaj pravite? Tako nekako je zadeva z našimi »marksisti«. Na eni strani hočejo čimjasnejšo boja, na drugi pa se zakricajo v medel dim, v kalorem ili... Ali ni tukaj dim ta-le stavek: »Kdor se v svojem filozofskem in estetskem nazoru loči od katoliškega, je (njim) zopet marksist, kulturni boljševik«. Kaj pravite, ali je tak, ki se loči od katoliškega, katolik? Da ni, je jasno; kaj pa je drugega, je za tistega, ki se za katolištvo bori, končno po vseeno: njegovo nasprotnik je. Na vsak način je nevarnost tu in pametno bi udaril e plat zvonov, toda na drugo plat, kol tisti, ki se loči od njega.

Vsa zagonetka je strašno preprosta: kjer so zvonovi, sta dec plati. In nam je kar prav, če bje eden na enega, in mu drugi prihranka z drugim. In kdor ima močnejši glas, tisti ponavadi zagluši nasprotnika. Mislino, da je to tudi žisto prav, po prirodnih zakonih in tudi pravičnosti in nima smisla govoriti o nasilju.

Kaj pravite?

Kaj pravi gospa Ivanka?

Dandanes ni potrebno, da je kdo umazan, tudi ročnemu delavcu ne. Kar se čez dan zamaže, se hitro lahko opere. Imamo hvala Bogu terpentinsvo milo Zlatorog, ki z lahkoto in hitro odpravi vsako, tudi oljnato umazanijo. Njegova obilna, gosta in bela pena je kos vsaki umazaniji.

Koledar

Sreda, 13. novembra: Stanislav Kostka, spoznavalec: Didak.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Nežika Weibl roj. Mekina, solastnica ključavničarske trvdke. Pogreb bo v četrtki ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti v Slomškovi ulici 4. — V splošni bolnišnici je umrla gđ. Vilma Pini. Pogreb bo v četrtki ob pol 4 popoldne. Naj jima sveti večna luč! Žalujemo svojim naše iskreno sožalje!

Osebnostne vesti

— Iz državne službe. Premeščen je g. Luka Velej, upr. pis. uradnik pri okrajnem glavarstvu Šmarje pri Jelšah, k okrajnemu glavarstvu v Gornjem gradu.

MR. BAHOVEC Pri **slabi prebavi** „Planinka“-čaj **Mr. Bahovec** Paket Din 20— v lekarnah. Reg. S. Br. 2907. S. II. 1932.

— Župnijski uradi Lavantinske škofije bodo pravočasno prejeli pastirski list jugoslovanskih škofov ob 1050-letnici smrti sv. Metoda, ki se bo bral s prižnice dne 17. in 24. novembra t. l. Objavljene bodo tudi odredbe za proslavo tega jubileja in propagandno delo v svrhu Slomškove beatifikacije.

— Vabilo prosvetnim društvom. Slomškova družina v Mariboru vabi nujno vsa društva, da ob priliki slovesne otvoritve Ciril-Metodovega jubilejnega leta uporabijo material, ki se je društvom razposlal.

— Shodi JRZ v okraju Maribor in Ljutomer. Prihodnja nedeljo, dne 17. nov. se vršita shoda JRZ; po rani sv. maši v St. Ilju v Slov. gorah v Slovenskem domu, po pošti sv. maši ob pol enajstih pa pri Sp. Sv. Kungoti pri cerkvi. Govorila: Franjo Zehot in dr. Alojzij Juvan iz Maribora in sicer prvi o političnem položaju in strankini organizaciji, dr. Juvan pa o zaščiti kmetstva in gospodarskem položaju. — V nedeljo, dne 24. novembra po rani službi boži se vrši enak shod pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Govori: Franjo Zehot iz Maribora. Povabljeni tudi sosede.

Pri teški stolici

napetosti, glavobolu vsled zaprtja očisti ena do dve čaši naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenke vode prebavne organe **Franc-Josefovo** vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Reg. po mtn. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485. 35. V. 35.

— Zdravstveni dom kralja Aleksandra v Kranju so začeli graditi dne 11. novembra. V tem domu bo poslovavnica Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Kranju. Gradbena dela je prevzela trvdka inž. Dedek iz Ljubljane, tesarska pa tv. I. Slavec iz Kranja. Mizarska, pleskarska in elektrotehniška dela še niso oddana.

— Za proslavo državnega praznika narodnega zedinjenja 1. decembra, nudi Prosvetna zveza te mu primeren program, ki obsega slavnostni govor, recitacije in deklamacije. Izvod stane 3 Din. Opozorjamo na to zlasti vsa prosvetna društva,

katerih naloga je, širiti ljubezen do domovine in dvigati narodno zavest.

— Društvo Dom slepih nujno rabi v svojem novem domu v Škofji Loki šivalni stroj. Tem potom se obračamo do dobrotnih src, ako ima kdo kak star šivalni stroj, naj ga daruje našim slepcem. Cenj. ponudbe sprejema stolni župni urad Pred Škofijo 12. Ljubljana.

Dobro jutro — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči. Ljubljana — Šiška

— Zdravniška služba razpisana. Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje službo zdravniške uradniškega pripravnika v drž. bolnišnici za ženske bolezni v Ljubljani. Prosilci morajo imeti pogoje po § 3. in 4. zakona o uradnih za sprejem v državno službo ter dovršeno zdravniško pripravniško službo. Prošnje se naj vložijo teko 10 dni po objavi tega razpisa v Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine neposredno pri sanitetnem oddelku ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Zgradarina. 14. novembra 1935 je zadnji dan za vlaganje prijav za zgradarino. Opozorjamo vse one, ki so podvrženi plačevanju tega davka — to so vsi hišni posestniki in upravitelji hiš, da tega roka ne zamude, ker jim sicer davčna uprava predpiše davek na hiše po svojih informacijah. Potrebne tiskovine ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Pola velja 1 Din. Imenovana knjigarna ima v zalogi tudi druge davčne tiskovine.

Sredstev za izčiščenje je mnogo!
Zanesljivo, milo, normalno iztrebljenje omogočajo
ARTIN-DRAŽEJE
Dr. WANDERJA
Dobe se v vseh lekarnah v školah po 12 dražej Din 8—
in v vrečkah po 2 dražej Din 1'50.
Oglas reg. pod S. br. 22115/33.

Ljubljana

III. prosvetni večer v Trnovskem prosvetnem domu bo posvečen Koroški. Predaval bo g. I. Peršuh in pokazal lepe skioptične slike te zemlje. Prosvetno društvo pa bo pridelalo nekaj orkestralnih točk, deklamacij in koroških narodnih pesmi. Vstopnina 1 Din za stojišče in 2 Din za sedež.

Kongregacija gos-podov pri sv. Jožetu v Ljubljani ponovno vladno vabi vse gg. sodale in po njih vpeljane goste na prvi letošnji prijateljski večer, ki bo danes ob 19.30 v dvorani nad kongregacijsko kapelico. Na dnevnem redu je predavanje g. prof. dr. Joža Lovrenčiča: »Versko življenje v naši narodni pesni« ter razgovor o kongregaciji. Pridite prav vsi, da poživimo kongregacijsko idejo in damo skupne smerice novemu delu. Torej na svidenje danes zvečer. Odbor

Učni tečaj češkega jezika. Kako živo je zanimanje za bratsko češkoslovaško državo in češki jezik v naši beli Ljubljani, dokazuje dejstvo, da se je letos prijavilo podpisani Jugoslovanski-češkoslovaški ligi k brezplačnemu pouku češkega jezika nad 300 učencev in učenk. Posebno razveseljivo je dejstvo, da se ti učenci rekrutirajo v prvi vrsti iz našega srednješolskega dijaštva, tako iz naših gimnazij, kakor tudi iz učiteljskega in posebno pa iz trgovske akademije. Z veseljem javlja podpisana liga to razveseljivo novico naši širši javnosti s pripombo, da bo letos vsled tega odprtih 10 učnih tečajev pa začel-nike in za spretnije. Prijave se še vedno sprejemajo. — Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Ljubljani.

Love! Umri je naš lovski tovariš Indol Franc, vodilni monter mestne elektrarne. Blagega pokojnika spremimo danes popoldne ob 16 iz njegovega doma na Golovcu, na pokopališče pri Sv. Križu. Odbor SLD.

Kino Kodeljevo igra danes »Pirate v zrak«. Cene globoko znižane.

Ruska Matica priredi v petek, dne 15. novembra, ob 20 v dvorani Francoskega inštituta večer v spomin 25. obletnice smrti znamenitega ruskega pisatelja Leva Tolstoj za naslednjim sporedom: 1. univ. prof. dr. Evgen Spector-ski: Tolstoj kot pisatelj in moralist in 2. dr. Nikolaj Preobraženski: Tolstoj in slovanstvo. Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti.

Moderne pletenine, bluze, razno zimsko in svilen perilo. Vam nudi v krasni izbiri in solidni ceni trvdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

KRIŽARSKA VOJNA

Kristus pred Pilatom, Jesusove tajnostne besede, prokletstvo in stoletno beganje šida Abasvera v legendi „VEČNI ŽID“, ki ga predstavlja

slovit **CONRAD VEIDT** danes v premieri v monumentalnem vefilumu **„AHASVER“** danes ob 16, 19-15 in 21-15 uri

Telefon 27-30 v KINU SLOGA

Razstava na Poljanski cesti. Naši upodabljači umetniki, kakor Rihard Jakopič, Fran Klemenčič, Maksim Gaspari, Božidar Jakac, Fran Pavlovac in Franc Smerdu, opozarjajo nase na pravkar odprti razstavi pri Kosu na Poljanski cesti. Razstavljenih je sicer le nekaj nad 30 del, vendar pa so vsa izbrana in dostojno predstavljajo te naše tvorce. Kipar Smerdu razstavlja menda prvič zelo posređene plastike. Učinkovito je zlasti Razpelo (v lesu).

Spremembe posesti v Ljubljani in okolici. Oktober je bil v pogledu kupčij z zemljišč in hišami prav živahen. Strojne tovarne in livarne so prodale odvetniku dr. Milanu Korunu pare. št. 51/60 k. o. Kapuclnsko predmestje za 114.840 Din. Parcela meri 638 m². Profesoricca Wanda pl. Wistingshausen, stanujoča v Povšetovi ulici 40, je prodala šolskemu ravnatelju Josipu Christofu pare. št. 167/35 k. o. Udmal s stanovanjsko hišo za 170.000 Din. Zdravnik dr. Sporn Vilko je kupil od hišnega posestnika Frana Wisjana, stanujočega na Celovski cesti 47, hišo št. 25 z vrtom v Kolodvorski ulici za 245.000 Din. Na Suhi ob Vrbskem jezeru stanujoča posestnica Albina Zakotnik je parcelirala velik kompleks v Zgornji Šiški ter prodaja sedaj stavbne parcele po 20 Din m². Del take parcele je kupil orožniški podnarednik Fran Oblak v izmeri 767 m² za 15.340 Din. Hišo št. 14 na Trati pri St. Vidu nad Ljubljano je kupil posestnik Fran Zadnek iz Ljubljane za 70.250 Din. Hiša št. 35 v Daljni vasi je bila prodana za 110.000 Din.

Zaradi slabega vremena razvoj bolezn. Ko je zadnja 2 tedna nastopilo slabše in hladnejše vreme, posebno zadnje dni, so se močno razvile razne bolezni, tako angina pri starejših ljudeh, močan nahod in razne kataralne bolezni. Med šolskimi otroki se je pojavila davica. Mestni fizikat je ukrenil vsa preventivna sredstva, da se davica ni hujše razširila. Nekatere šolske razrede so desinficirali.

Električno kuhanje predvaja in poučuje mestna elektrarna ljubljanska vsako sredo ob 17 na Bregu štev. 8, pritižlje. Vstop prost.

Maribor

Vstopnice za Slomškovo proslavo, ki se bo vršila v torek dne 26. novembra ob 8 zvečer v unionski dvorani, dobite v predprodaji v prodajalni Tiskarne sv. Cirila na Aleksandrovi cesti 6. Sedeži so po 15, 10 in 5 Din; stojišča po 2 Din; za dijakke po 1 Din.

Slovo Stefe Dragutinovičeve. Po več ko štiridesetih letih uspešnega in požrtvovalnega dela, ki je bilo po večini posvečeno slovenskim gledališčem (Trst, Ljubljana in največ Maribor), je stopila pred meseci priljubljena članica mariborskega gledališča gospa Stefa Dragutinovičeva v zaslužni pokoj. Njena poslovilna predstava, zvezana z jubilejem 40letnega umetniškega delovanja, bo v soboto 16. t. m. Ob tej priliki bo premiera Frankove veseleigre »Vihar v kozarec«, kjer igra slavljena glavno žensko vlogo. Vabimo mariborsko občinstvo, da izreče s svojo udeležbo priznanje odhajajoči umetnici.

Važno za radiotelegrafiste. Vojaškim oblastem so potrebni podatki o vseh sposobnih radiotelegrafistih od 18 do 30 leta starosti, ne oziraje, ali so naši ali tuji državljani. Pozivajo

se vsi v Mariboru stanujoči radiotelegrafisti, da se nemudoma, najkasneje do t. decembra t. l., javijo v vojaškem uradu mestnega glavarstva na Slomškovem trgu 11. Kdor se ne ugotne osebno prijaviti, naj izvrši prijavo pisмено.

Podražitev kruha, o kateri smo poročali v večerajšem »Slovenec«, je zelo odmevala v Mariboru. Javnost je proti temu, da bi se cene kruha dvigale, tembolj, ker se je doznalo, da so bili na zborovanju pekovskih mojstrov mnogi obrtniki proti zvišanju ter so se uklonili šele sklepu večine. V debati so nekateri pekovski mojstri navajali, da bi bilo zvišanje nepotrebno, če bi se vsi mojstri solidarno držali sedanjih cen.

Mali harmonikarji podmladka Rdečega križa v Mariboru so priredili v Gradcu zopet kar dva koncertna večera zapovrstjo. Nastopili so na največji graški dvorani »Stefaniasale«, kjer se vršijo izključno največje elitne koncertne prireditve. Tudi tokrat so dosegli mariborski malčki vsesstranski uspeh ter je bila ogromna dvorana obakrat nabito polna.

Gimnastični večeri za dame, ki jih prireja SSK Maraton, se začasno vršijo ob ponedeljkih od 8. do 10. ure in ob sredah od 7. do 8. ure zvečer. Treninge vodi izveščana moč ter se nudi damam ugodna prilžnost za gojitev gimnastike in telovadbe. Prihodnji trening je drevi s pričetkom ob 7. uri zvečer v telovadnici dekliške meščanske šole, vhod iz Miklošičeve ulice.

Iz Glasbene Matice. Predsednik mariborske Glasbene Matice dr. Leopold Poljanec je svoj odstop preklical ter zopet prevzel vodstvo ustanove.

Šmrti kosi. V bolnišnici je umrl v starosti 59 let grobar frančiškanskega pokopališča Jakob Koebeč. Naj počiva v miru.

Obrtniški teden se pripravlja tudi letos, vendar se bo izvedel v manjšem obsegu kakor lani. Dne 1. decembra bodo imeli obrtniki dopoldansko zborovanje, zvečer pa družabno prireditev.

Do višine drugega nadstropja je že napredovala zgradba novega šolskega poslopja v magdalenskem predmestju. Dela se vršijo sedaj v amerikanskem tempu in bo stavba tekem 14 dni pod streho, če bo še trajalo lepo vreme.

Ptički brez gnezda na Pobrežju. Tezenski orožniki so prišli na sled topli mladih nepridipravov v starosti od 11. do 14. leta, ki so postali prave strah tamošnjih kurnikov. Izvršili so celo vrsto tatvin ter so kure razprodajali po mestu. Tolpo, ki je bila sestavljena iz 4 članov, vodi 14letni fant, ki je že popolnoma podviljal ter živi ob pomladi naprej v gozdu. Orožniki so priredili že parkrat pogon na njega, pa jim je vedno ušel. Otroci, ki so prišli z njim v dotiko, pripovedujejo, da je oborožen z nožem. Fant je izvršil že lansko leto drzen roparski napad.

Celje

Predavanje o evharističnem kongresu. V nedeljo je bilo v okviru Katoliškega prosvetnega društva dvoje predavanj o evharističnem kongresu v Ljubljani. Ob 11 dopoldne je bilo predavanje za šolsko mladino, popoldne pa za ostalo občinstvo. Z živo besedo nam je predaval g. Vinko Zor iz Ljubljane obnovil ob spremljanju krasnih skioptičnih slik dogodke, ki so se odigrali v Ljubljani ob največjačnejšem verskem slavlju, kar jih pomni zgodovina. Videli smo tudi film, ki je v bežnih slikah pokazal iste dogodke.

Odmev petomajskih volitev pred sodiščem. Na dan volitev, 5. maja, je večja skupina celjskih socialistov, nekaj sto ljudi, priredila izlet na Sv. Kunigundo. Že prej so zbrali med seboj denar in kupili 300 litrov jabolčnika ter svinjo, katero so nato spekli. Ko so bili izletniki že zbrani na Sv. Kunigundo, so o tem obvestili orožniki okrajno načelstvo v Celju, ki je na podlagi njihovega poročila odredilo, naj orožništvo pozove zbrane izletnike, da se razidejo in obenem prepovedajo točenje pijače. Orožniki so intervenirali pri voditeljih izleta gg. Lampretu, Salomonu in Svetku. Ti pa so odgovorili, da je to običajen izlet, ki je bil predvčer je prej, in da bodo pijačo in jestvino razdelili med izletnike, ker so utrujeni in okrepčila potrebni, nato se bodo pa itak vrnili v Celje. Državno pravdnistvo je na podlagi tega obtožilo imenovane tri voditelje po § 129 k. z. in § 79 vol. zak. Pri večerajšnji drugi razpravi so bili vsi trije obtoženci oproščeni iz razloga, ker je za prestopke po volilnem zakonu že itak izšla splošna amnestija, glede § 129 k. z. pa sodišče ni našlo utemeljenosti za obsojdo. — Zaradi tega izleta je v teku še druga zanimiva razprava, pri kateri gre boj med zgornj imenovanimi voditelji Salomonom in Svetkom. Svetek je namreč tožil Salomona zaradi očitka, čes, da je bil Svetek podkupljen od dr. Kalana, da je organiziral ta izlet delavstva na Sv. Kunigundo in s tem brčias preprečil udeležbo delavstva pri volitvah.

Čiščenje ceste pod železniškim viaduktom pri Rebeusheggu. Zelo veliki reveži so vsakogar ljudje, ki se morajo v času slabega vremena posluževati ceste, ki pelje iz mesta v Zavodno. V deževnem vremenu je namreč pod železniškim viaduktom toliko blata, da je včasih res nevarnost, da bi človek utonil. Prosimo železniško upravo, da bi skrbela za redno čiščenje ceste pod viaduktom.

Borza dela izkazuje po seznamu z dne 10. novembra 345 brezposelnih, med temi 43 žensk. Od zadnjega izkaza dne 31. oktobra je število brezposelnih poskočilo za 13.

Krst 21 letnega muslimana. V sredo, 6. novembra je bil pri Sv. Juriju ob Taboru krščen 21 letni doseđani mohamedanec Zulfik, ki je dobil pri krstu ime Drago. Njegov oče je bil mohamedanec, mati pa Slovenka.

Moste pri Liubliani

Cerkveni pevski zbor iz Sostrega je v nedeljo ob nabito polni dvorani Ljudskega doma v Mostah pel »Mlado Bredo« ter žel od vseh prisrčno pohvalo. Vrli Sostri so s svojim lepim nastopom, ki je bil v korist nove cerkve sv. Družine v Mostah, vredni vse zahvale. Bog jim plačaj!

Predavanje o dr. Kreku v Mostah. Drevi bo v Ljudskem domu v Mostah za 70letnico dr. Krekovega rojstva predaval o tem velikem Slovencu urednik Franc Kremžar. Z veliko udeležbo počastimo spomin dr. Krekal

Viljem Marconi od začetka do danes

40 let brezžičnega brzojava

Preden je nastopil danes sloveči italijanski učenjak in iznajditelj Viljem Marconi, so pred njim leđino brezžičnega brzojavljanja orali že drugi učenjaki. Že fizik Henrik Hertz je delal poskuse, da bi brez žice brzojavil s pomočjo elektromagnetnih valov. Ko je ta učenjak leta 1894, zaradi prevelikih naporov umrl, star šele 37 let, je njegovo delo nadaljeval prof. Righi z bolonjskega vseučilišča. Njemu ob strani je stal milanski fizik Calceccchi-Onesti, medtem ko je ruski učenjak Popov delal na svojo roko. V tistem času je bil Marconi star šele 20 let. Njegova domovina je prav za prav deloma Irška, deloma Italija. Zato je preživel del svoje mladosti na Irskem, del pa v okolici Bolonje. Ko je bil mali Marconi 20 let star, si je l. 1894 v očetovi hiši dal napraviti laboratorij, kjer je preizkušal Maxwellove, Hertzove Righijeve in Popove teorije. Hotel je z najbolj preprostimi sredstvi napraviti oddajno postajo. Treba je bilo dolgih utrjujajočih poskusov, dokler končno nekega dne sprejemni aparat ni dal od sebe toli zaželjenega glasu. Ta glas v sprejemnem aparatu je Marconi dokazal, da je njegovo prizadevanje imelo uspeh. Vendar mladi izumitelj v svojem velikem veselju tega ni raztrgal po svetu, ampak je skrbno zamolčal in neutrudno nadaljeval naprej, dokler se mu ni posrečilo z visokimi antenami govoriti na tisoč metrov daleč.

Tudi sedaj mladi učenjak še ni stopil v javnost s svojim izumom, ampak je nadaljeval poskuse na Angleškem, kjer je l. 1896 za svojo iznajdbo dobil prvi patent ter je majnika istega leta lahko že brezžično brzojavil med dvema poštama, ki sta bili 14 km vsakebi. Meseca julija je nadaljeval poskuse v Italiji in je lahko brzojavil brezžično že 18 km daleč. Mladi izumitelj je že videl, da se bo brezžično brzojavljanje razširilo po vsem svetu. Vedel pa je tudi, da bo zato treba težkih denarjev. Ko je bil Marconi 23 let star, se je ustanovila Marconijeva družba, ki je stvar finančno podprla. Nastajale so vedno močnejše oddajne postaje, ki so lahko obdale že na stotine kilometrov daleč. Meseca decembra je oddajna postaja v Cornwallu na Angleškem poslala električne valove že čez Atlantski ocean.

Marconijeva iznajdba je omogočila, da so oceanski parniki sedaj lahko vsako uro obdalevali z drugim svetom, naznanjali, kje so, in klicali

na pomoč, če je grozila nesreča. Medtem pa je Marconi neutrudno izpopolnjeval svojo iznajdbo. Naredil je magnetičen detektor, ki je bil sprva tako velik, kakor škatljica za vžigalce. Septembra in oktobra l. 1902 se je Marconiju posrečilo, da je napravil nov sprejemni aparat, s katerim je lahko obdaleval 4100 km na daleč od Cornwalla do kanadskega Sidneja. L. 1918 se mu je posrečilo doseči, da je vsaka električna iskra povzročila nov val, zaradi česar je mogel svoje znake pošiljati iz Anglije v Avstralijo.

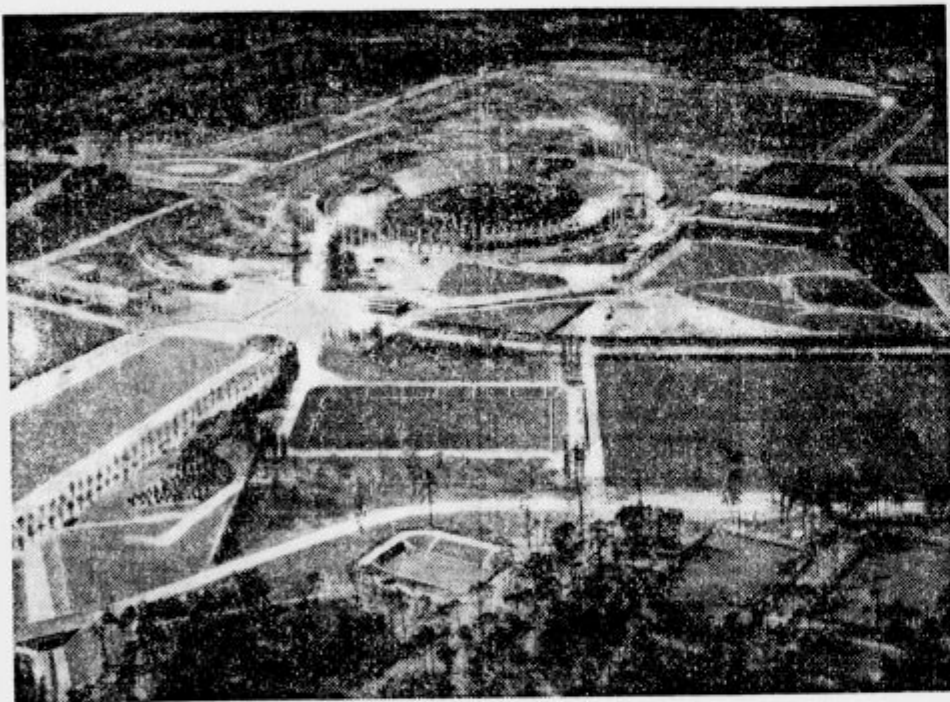
V letih 1914 do 1916 je začel Marconi opuščati dolge valove. Na svoji zgodovinski vožnji z ladjo »Electra«, na kateri je 8 mesecev delal poskuse v svojem laboratoriju, je začel pošiljati znake na kratke valove 4000 km daleč z energijo samo enega kilovata. Ta sijajni uspeh je angleško vlado ganil, da je dala Marconiju zvezati Anglijo po kratkih valovih s Kanado, Kaplandijo, Indijo in Avstralijo. Valovi so bili dolgi 16 do 32 m. Oddajne in sprejemne postaje pa imajo le 20 kw energije.

V začetku l. 1931 je Marconi po naročilu papeža Pija XI. zgradil oddajno postajo za kratke valove v Vatikanem mestu. Ta postaja je bila blagoslovljena 12. februarja istega leta in sveti oče je ob isti priliki po tej postaji spregovoril vsemu svetu. Nato je Marconi začel študirati tako zvane »mikro-valove«, ki so dolgi samo del enega metra. Poskuse je zopet delal s svoje ladje »Electra«. Dne 11. februarja 1932 je bila narejena brezžična zveza med Vatikanom in mestom in papežovo poletno prestolnico po mikro-valovih. Pri tej priliki je Marconi izjavil, da bo svoje »male valove« še izpopolnil in da bo kmalu prišel v javnost tudi z uspehi svojih iznajdb glede gledanja na daljavo.

Kapelica za rajno kraljico Astrido

Belgijski konzul v Luzernu v Švici se je v imenu belgijske kraljevske rodovine pogajal s krajevnimi oblastmi v Švici, zlasti pa z dvema posestnikoma v Küsnachtu za nakup zemljišča, kjer se je belgijska kraljica Astrida smrtno ponesrečila. Dosežen je sporazum. Na kraju nesreče bodo na prostoru 7x10 metrov, ki ga je kupila belgijska kraljevska rodovina, postavili na eni strani ceste kamenit križ, obdan z zidom, na drugi strani ceste pa kapelico.

Pozorišče XI. olimpijskih iger

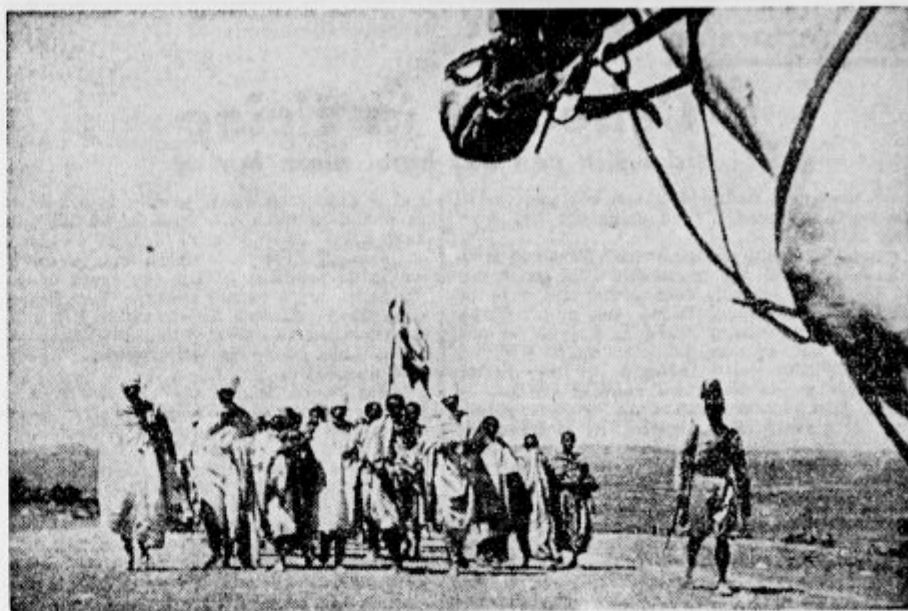

Na sliki vidimo pozorišče, kjer se bodo vršile XI. olimpijske igre, katere se bodo vršile od 1. do 16. avgusta 1936 v Berlinu. V sredi je močeni olimpijski stadion, ki bo lahko sprejel 100 tisoč oseb pod okrilje. Spodnji rob za gledalce, ki je v zemlji, je gotov; na zgornjem robu tribune, ki se dviga skoraj 15 m nad svojo okolico, je še v delu. Desno poleg glavnega stadiona je plavalni stadion, zadaj pa igrišče za polo, v desnem zadnjem kotu pa se vidi Dietrich-Eckart gledališče na prostem. V ospredju neposredno pod glavnim stadionom leži pravkar dogotovljeni stadion

za hokej in še pred tem pa je prostor za tenis in basketbal. Desno poleg, med dvema, so še drugi prostori za tenis. V levem delu ospredja se razločno vidi dovozna cesta in pa park za vozila. Med tem in med glavnim stadionom sta oba vhodna stolpa še v surovem stanju; zraven rastejo stanovanjska poslopja in pa hišice za blaginje. V levem spodnjem kotu se vidi pešpot k podzemski železnici. (Severni del tega sportnega ozemlja z velikimi telovadnicami, plavalnicami in upravnim poslopjem se nahaja izven te slike.)

Olimpijski drsalni stadion v Garmisch-Partenkirchenu, ki je bil odprt pretežno nedeljo.

Poglavarji abesinskih rodov se podajajo.

Italijanski tanki v Abesiniji

Vojaški strokovnjaki vseh evropskih narodov z napetostjo zasledujejo, kako se bo obnesel v Abesiniji italijanski tank. Zlasti pa to zanima Anglijo, ki je prav za prav rojstna dežela tankov. Strokovnjaki indijske armade so doslej bili prepričani, da bojni voz v kolonialni vojski na goratem ozemlju brez potov ne bo kaj prida. Pač pa so odločilni častniki angleškega oddelka tankov prepričani, da je tank ravno v abesinski vojski pokazal, da je bodočnost njegova. Tega naziranja je tudi znani angleški vojaški strokovnjak major E. W. Sheppard ki piše:

Italijanski tanki so bili spuščeni v boj v različnih okoliščinah, na eni strani v gorati Tigri, na drugi strani pa v suhi puščavi ogadenski. Pri prodiranju proti Adui je bilo delovanje tankov nekoliko omejeno zaradi izredno težavnega ozemlja in zaradi nedostopnosti abesinskih postojank. Tanki niso mogli povsod tja, kjer so jih potrebovali. Poleg tega tudi niso vedno imeli primerne bojne cilje. Zaradi tega so sedaj opravljali kar dobesedno tisto nalogo, katero so pred njimi od Napoleona sem opravljale konjenice.

Kakor hitro pa so imeli tanki priliko poseči v boj, so se moralno in materijalno močno izkazali. Poleg tega pa ne smemo pozabiti, da je v gorski vojski, kakršna je sedaj v Tigri, zmaga odvisna od posesti dolin. Zatorej je še vedno v veljavi načelo, katero je Napoleon izrekel že l. 1796: »Sovražnik mora v boju zasedati višine. Ne more pa tam ostati na večne čase, ampak mora končno vendarle priti v dolino, če noče v gorah mreti lakote.« Abesinske doline so pa za gibanje tankov zelo primerne. Tam se tem bojnimi vozovi ni treba bati skritih streleckov, katerih krogle jim itak nič ne morejo.

V puščavi Ogaden pa Italijani svoj bojni voz dočela drugače porabljajo. Tam so tanki predstraže pehote, ki počasi koraka za njimi. Posamezni oddelki tankov roje do 60 km pred pehoto in raziskujejo ozemlje. Tanki sami lahko osvajajo na tem ozemlju ležeče važne vodnjake, odkoder po večjem ali manjšem boju preženo abesinske straže. Ta dokola nova vloga tankov se je izkazala za zelo uspešno.

Mnogo tankov je med pohodom skozi Abesinijo obtičalo, najbrže zato, ker je materijal preveč trpel. Višja poveljstva, ki morda sama nimajo vedno izkušenj, koliko tak voz zmore, so najbrže spočetka vojske od teh voz preveč zahtevala. Tudi v prejšnjih vojskah je konjenica zaradi takih nerodnosti mnogokrat precej trpela.

Tanki pa bodo močno izgubili svojo važnost, ko bodo Italijani na visoki planoti hararski za-

deli ob redne abesinske čete. Čim globlje bodo Italijani prodirali v gorsko deželo, tem manj bodo mogli uporabljati svoje tanke. Zato pa bo tedaj tank imel važno nalogo varovati dovoz. Bojaželnost številnih abesinskih četašev, ki napadajo italijanske kolone, bo močno ohlajena, ko bodo četaši videli na vsej poti straže nepremagljivih tankov. Z eno besedo lahko rečemo, da se je bojni voz tudi v boju proti četašem zelo izkazal in postal dragoceno in nenadomestljivo orožje.

Najbolj nevarno orožje proti tankom je top. Četaške čete navadno imajo le malo ali pa nič topov. Tudi ogenj iz strojnih pušk jim nič ne more. Nank abesinske vojske je torej tale: »Moderne vojske brez zadostnega števila tankov so močno na slabem. Bojni vozovi bodo v moderni vojski vedno igrali svojo vlogo, četudi ta vloga ne bo vedno odločilna.«

Abesinske bojovnice

Poročevalec »United Press« poroča iz Addis Abebe:

Kakor se je abesinska ženska v prejšnjih vojskah včasih borila s kopjem, mečem in bodalom, tako se je sedaj že seznanila z najmodernejšim važnim orožjem, strojno puško. Visok abesinski vojaški dostojanstvenik je zastopniku »United Press« pripovedoval zanimive podrobnosti o junaštvih žensk na somalski fronti. Ko so Italijani napadli Vebe Šebeli, sta na primer dve ženski pomagali opravljati strojno puško, tretja pa je skupaj s štirimi moškimi branila predstražo v postojanki, ki je bila izkopana v trdi puščavski pesek. Branila se je štiri ure dolgo zoper sovražno premoč.

Poročila, ki sedaj prihajajo v Adiss Abebo o hrabrih dejanjih teh žensk, izjavljajo, da je v glavnem teh treh žensk zasluga, da so se abesinske čete mogle v miru in redu umakniti. Toliko časa so zadržavale sovražnika, dokler je bilo kaj streliva ter so se potem umaknile brez lastnih izgub. Cele štiri ure sta dve ženski, ki sta streljali v strojno, venomer nosili sveže strelivo v jarek. Šele ko je postalo docela nemogoče še naprej držati to postojanko, sta odstranili zaklopko pri strojni puški in sta lezli nazaj, ker je bila strojna puška pretežka, da bi jo mogli vzeti s seboj sredi sovražnega ognja. Tretja bojovnica je skupaj s 4 moškimi tovariši hladnokrvno in gotovo 4 ure streljala na sovražnika. Ko se je bilo treba umakniti, je sama izdala povelje za umik, ki se je izvršil brez izgub.

Abesinske oblasti doslej niso dopuščale, da bi se poročalo o bojevanju žensk, ker so se bale, da bi potem Italijani z ženskami, ki bi jih prišli, slabo ravnali.

Filmske zanimivosti

Cine omnia

je štirinajstrednevno glasilo Mednarodnega zavoda za vzgojno kinematografijo v Rimu.

Gogoljev »Taras Buljbo«

filma v Billancourtu režiser Aleksander Granonsky. Za zdaj je pri filmu zanimivo to, da si je večina igralcev morala dati na gladko obrti glavo, da bi tem prepričevalneje predstavljali Kozake iz l. 1700.

Angelo Zalokar

»Devico Orleansko«, prej članico breslavskega gledališča, našo rojakinjo, je za film odkril Emil Jannings.

Dostojevskega »Zločin in kazen«

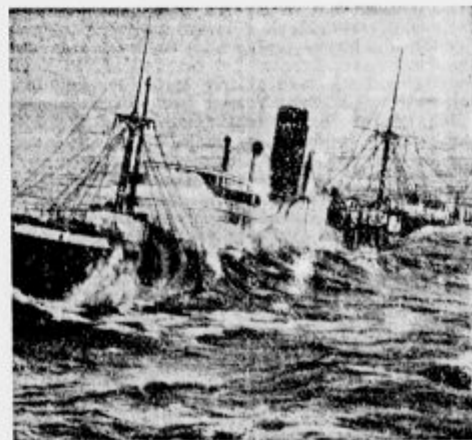
pripravlja za ameriško filmsko družbo v angleški izdaji Josef von Sternberg, režiser glasovitih filmov z Marleno Dietrichovo. Kakor kaže — do zdaj poznamo že dva primera dvojnega istočasnega filmanja z del Dostojevskega — je ta pisatelj filmu zelo priljubljen in se je bati, da bo kmalu vsa svetovna literatura do zadnje možnosti izčrpana. Kam se bo film obrnil potem?

Zadnji filmski festival v Benetkah.

ki se je vršil septembra, in ki je bilo na njem predvajanih nad šestdeset filmov iz vse svetovne produkcije, je prisodil nagrade naslednjim filmom. Mussolinijeva nagrada Coppa Mussolini je dobil glasbeni film »Rdeči pasaport« kot dovršen izraz in prikaz izseljenskega življenja. Prvo nagrado Volpi za najboljšega igralca so dali Pierreu Blanchardu, ki igra Razkolnikova v francoskem filmu »Zločin in kazen«, drugo pa Pauli Wessely kot najboljši igralci in to za film »Epizoda«, ki pride to sezono tudi v Ljubljano.

Dragulj Karla Velikega

V Londonu bodo sedaj prvič razstavili sloveči safir, o katerem strokovnjaki trdijo, da je najlepši dragulj na svetu. Ta dragulj je 135 karatov težak. Ustno izročilo trdi, da je ta safir bil pritrjen za zaponko na mrtvaškem plašču Karla Velikega. Kamen ima zanimivo zgodovino. Po čudnih okoliščinah je končno prišel v last Napoleona I., kateri ga je podaril cesarici Jozefini. Ko je ta umrla, je kamen podedoval Napoleon III. Sedaj ga hranijo v Londonu in bo široki javnosti na posebni razstavi prvič na ogled.

Zadnje dni so v severnem Atlantskem morju divjali hudi viharji. Ob pečinah pri Falmouthu na angleški obali se je razbil mali angleški parnik »The Clan Malcolm«. Fotografija je bila posneta le nekaj minut prej, preden se je ladja potopila.

